

AVIZ
la proiectul de Lege cu privire la exercitarea profesiei de psiholog
nr. 503 din 10.12.2020

A.O. Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) salută inițiativa de reluare a procesului de reglementare a profesiei de psiholog în Republica Moldova.

Deși reprezentantul CNPAC a participat la lucrările Grupului de lucru pentru definitivarea proiectului de lege, instituit prin Dispoziția Comisiei protecție socială, sănătate și familie nr. 20 din 20 iunie 2020, considerăm oportun, în temeiul Legii nr. 239 cu privire la transparența în procesul decizional, urmare a publicării proiectului *Legii cu privire la exercitarea profesiei de psiholog nr. 503 din 10.12.2020* pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, să intervenim cu următoarele comentarii generale:

Conceptul în baza căruia a fost elaborat proiectul de lege induce confuzie privind obiectul de reglementare al prezentei legi. Pe de o parte, acest proiect reglementează activitatea psihologului de liberă practică, fapt pe care îl salutăm, pe de altă parte, documentul reglementează și activitatea psihologului angajat al unei instituții/ organizații publice sau private, fapt care creează conflict de norme legale (*activitatea în cadrul instituțiilor/ organizațiilor este reglementată de Codul muncii, iar diploma de studii superioare în domeniul psihologiei le conferă dreptul să fie angajați; suspendarea activității psihologului și răspunderea disciplinară sunt prevăzute, la fel, de reglementările Codului muncii*). Astfel, aplicarea normelor prezentului proiect de lege psihologilor care activează în baza prevederilor Codului muncii îi poziționează pe aceștia în **condiții inegale și discriminatorii**, iar prevederile de tipul celei stipulate în art. 20, conform căreia *"Indiferent de sectorul și forma de activitate, psihologul are obligația de a se înregistra la Uniune și a obține Certificatul de exercitare a profesiei de psiholog"* le considerăm chiar abuzive, care încalcă inclusiv dreptul la libera asociere a persoanelor.

Pornind de la premisa că profesia de psiholog face parte din profesiile care pot fi exercitate de o persoană pe cont propriu (fără să fie angajată permanent într-o instituție sau întreprindere), iar acest aspect nu este acoperit de nici un act normativ din legislația R. Moldova, propunem să fie revizuit conceptual obiectul de reglementare al legii, care în **opinia noastră trebuie să constituie obținerea statutului psihologului de liberă practică, drepturile, obligațiile, principiile de activitate, treptele de specializare, formele de organizare a psihologilor de liberă practică.**

Prin urmare, este necesar să fie revizuite substanțial reglementările privind modul de accedere a psihologilor în libera practică și de obținere a statutului de psiholog de liberă practică (licență,

atestat, etc.), condițiile și mecanismul de atribuire a acestuia, specificarea atribuțiilor entității de autoreglementare a profesiei în acest sens, în cazul proiectului dat de lege – a Uniunii naționale a psihologilor din R. Moldova. În acest context, considerăm necesară revizuirea art. 5 și art. 6 din prezentul proiect de lege, astfel încât norma legală să reglementeze clar și specific statutul psihologului de liberă practică, excluzând condițiile discriminatorii, precum sunt cele trecute în art. 5, p. 3 (f): *a exercitat profesia de psiholog în ultimii 5 ani sau activează, ca psiholog din momentul obținerii diplomei de studii specificate la lit. b).* Totodată, pentru a fi asigurată calitatea serviciilor prestate de către psihologii de liberă practică, considerăm ca și condiție minimă și indispensabilă deținerea de către candidații pentru libera practică a studiilor de licență și masterat în domeniul psihologiei sau a diplomei de licență în psihologie emise până la intrarea în vigoare a sistemului de la Bologna.

În condițiile reglementării practicii libere a psihologilor, este salutată intenția autorilor proiectului de a prevedea norme legale cu privire la înființarea, organizarea și funcționarea unui organ de autogestiune - Uniunea națională a psihologilor din R. Moldova (*în continuare, Uniune*). Reiterăm că membrii Uniunii pot fi exclusiv psihologii cu drept de liberă practică, prin analogie cu alte uniuni de liberi profesioniști și în conformitate cu bunele practici internaționale. Obligarea psihologilor din sectorul public de a face parte din Uniune este abuzivă. Constatăm și un șir de alte reglementări din capitolul III al proiectului de lege, care au o conotație de control și monopolizare a activității psihologilor. În acest sens, subliniem că instruirea inițială a psihologilor nu poate fi decât prerogativa exclusivă a instituțiilor de învățământ superior. Propunem revizuirea acestui capitol, racordând atribuțiile, structura și principiile de organizare și funcționare a Uniunii la obiectul revizuit al proiectului legii.

Este de înțeles că prin prezentul proiect de lege, autorii au încercat să contribuie și la îmbunătățirea serviciului psihologic prestat în cadrul instituțiilor din sectorul public și privat, intenție care merită să fie salutată. În acest sens, încurajăm și sprijinim promovarea și integrarea acțiunilor strategice ce țin de dezvoltarea serviciului psihologic în țară în documentele de politici sectoriale și intersectoriale, cu prevederea resurselor financiare în bugetul de stat/ bugetele locale pentru realizarea acestor acțiuni (de ex., consolidarea serviciului psihologic școlar și majorarea salariilor psihologilor din sistemul educațional; crearea serviciilor sociale de reabilitare a victimelor violenței în familie/ copii; asigurarea unui pachet minim garantat de stat din sursele Fondului de asigurări în sănătate pentru persoanele în situații dificile de viață; aprobarea unor specializări noi de masterat în domeniul psihologiei în cadrul universităților; sprijinirea cercetărilor în domeniul psihologiei, etc.).

În temeiul Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr. 797-XIII din 02.04.1996, articolul 49¹, Legii Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, Legii nr. 239 din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional, considerăm insuficient procesul de consultare publică și termenul oferit pentru un proiect de lege atât de complex, care de facto, reglementează o profesie și considerăm necesară organizarea consultărilor și dezbaterilor publice suplimentare cu toate părțile interesate, inclusiv cu mediul academic, profesioniștii practicieni din domeniul public/ privat și transmiterea sintezei/ tabelului de avize și divergențe care au fost expediate de către părțile interesate în adresa Parlamentului.

Cu respect,
Daniela Sîmboteanu
Președinte CNPAC

